

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 2/18
Luxembourg, 11. januar 2018

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-673/16
Relu Adrian Coman in drugi/Inspectoratul General pentru Imigrări in drugi

Po mnenju generalnega pravobranilca M. Watheleta pojem „zakonec“ ob upoštevanju svobode prebivanja državljanov Unije in njihovih družinskih članov vključuje zakonce istega spola

Čeprav lahko države članice prosto odločijo o tem, ali bodo dovolile zakonsko zvezo med osebama istega spola, ne morejo ovirati svobode prebivanja državljana Unije s tem, da njegovemu zakoncu istega spola, državljanu nečlanice Unije, ne podelijo pravice do stalnega prebivanja na njihovem ozemlju

R. A. Coman, romunski državljan, in R. C. Hamilton, ameriški državljan, sta štiri leta skupaj prebivala v Združenih državah, nato pa sta leta 2010 v Bruslju sklenila zakonsko zvezo. Decembra 2012 sta R. A. Coman in njegov zakonec pri romunskih organih zaprosila za izdajo dokumentov, potrebnih za to, da bi R. A. Coman lahko v Romuniji delal in stalno prebival s svojim zakoncem. Ta prošnja je temeljila na direktivi o uresničevanju svobode gibanja,¹ ki zakoncu državljana Unije, ki je to svobodo uresničeval, omogoča, da se pridruži svojemu zakoncu v državi članici, v kateri ta prebiva.

Vendar romunski organi R. C. Hamiltonu te pravice do prebivanja niso podelili, zlasti zato, ker ga v Romuniji ni bilo mogoče opredeliti kot „zakonca“ državljana Unije, saj ta država članica istospolnih zakonskih zvez ne priznava.

R. A. Coman in R. C. Hamilton sta zato pri romunskih sodiščih vložila tožbo in izpodbijala odločbo romunskih organov. Curtea Constituțională (ustavno sodišče, Romunija), ki odloča o ugovoru protiuustavnosti, ki je bil vložen v okviru tega spora, Sodišče sprašuje, ali je treba R. C. Hamiltonu kot zakoncu državljana Unije, ki je uresničeval svobodo gibanja, podeliti pravico do stalnega prebivanja v Romuniji.

Generalni pravobranilec je v sklepnih predlogih, predstavljenih na današnji dan, najprej pojasnil, da **pravno vprašanje, ki je v središču spora, ni vprašanje legalizacije zakonske zveze med osebama istega spola, temveč vprašanje prostega gibanja državljanov Unije.** Čeprav lahko države članice prosto odločijo, ali bodo v svojem notranjem pravnem redu omogočile zakonsko zvezo med osebama istega spola, morajo spoštovati obveznosti, ki jih imajo na podlagi svobode gibanja državljanov Unije.

Dalje, generalni pravobranilec je ugotovil, da direktiva ne vsebuje nobenega sklicevanja na pravo držav članic za opredelitev statusa „zakonec“, tako da **je treba ta pojem razlagati avtonomno in enotno v celotni Uniji.** V zvezi s tem je generalni pravobranilec poudaril, da je pojem „zakonec“ v smislu direktive osredotočen na razmerje, ki temelji na zakonski zvezi, **z vidika spola zadevnih oseb pa je nevtralen in ni odvisen od kraja sklenitve te zakonske zveze.** V tem okviru je generalni pravobranilec menil, da ob upoštevanju splošnega razvoja družbe v državah članicah

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

Unije v zadnjem desetletju na področju dovolitve zakonske zveze med osebama istega spola² sodne prakse Sodišča³, v skladu s katero „izraz ‚zakonska zveza‘ glede na opredelitev, ki je splošno sprejeta v državah članicah, pomeni življenjsko skupnost dveh oseb različnega spola“, ni več mogoče upoštevati.

Generalni pravobranilec je tudi poudaril, da je pojem „zakonec“ nujno povezan z družinskim življenjem, ki ga Listina Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropska konvencija o človekovih pravicah (EKČP)⁴ enako varujeta. V zvezi s tem je generalni pravobranilec opozoril, da je Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) priznalo, prvič, da imajo homoseksualni pari lahko družinsko življenje,⁵ in drugič, da jim mora biti omogočeno zakonsko priznanje in pravno varstvo njihovega razmerja⁶. Poleg tega je ESČP štelo, da na področju združitve družine **cilj varstva tradicionalne družine ne more upravičiti diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti.**⁷

V teh okoliščinah je generalni pravobranilec menil, da **pojem „zakonec“ v smislu direktive zajema tudi zakonce istega spola. Zato lahko ta oseba tudi stalno prebiva na ozemlju države članice, na katerem se je naselil njen zakonec kot državljan Unije, potem ko je uresničeval svobodo gibanja.** To velja⁸ tudi za izvorno državo tega državljana, če se ta tja vrne, potem ko je stalno prebival v drugi državi članici, v kateri je razvil ali utrdil družinsko življenje, kot je to v obravnavani zadevi storil R. A. Coman z R. C. Hamiltonom.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začinjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki predstavitve sklepnih predlogov so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

² Zakonska zveza med osebama istega spola je zdaj dovoljena v 13 državah članicah Unije. V skladu s sodbo avstrijskega ustavnega sodišča z dne 4. decembra 2017 (G 258-259/2017-9) bo najpozneje 19. januarja 2019 dovoljena tudi v Avstriji.

³ Glej sodbo Sodišča z dne 31. maja 2001, D in Švedska/Svet ([C-122/99 P](#) in [C-125/99 P](#)).

⁴ Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana v Rimu 4. novembra 1950.

⁵ Glej sodbo ESČP z dne 24. junija 2010, Schalk in Kopf proti Avstriji, točka 94.

⁶ Glej sodbo ESČP z dne 21. julija 2015, Oliari in drugi proti Italiji, točka 185.

⁷ Glej sodbo ESČP z dne 30. junija 2016, Taddeucci in McCall proti Italiji, točka 93.

⁸ Na podlagi člena 21(1) PDEU.